

خیلواکی



استقلال

www.esteqlaal.net

۲۴ جنوری، ۲۰۲۴

داکتر ضیا نظام

دلسردی جهان از طالبان و فرصت اتحاد سیاسی برای نجات افغانستان

قطعنامه اخیر شورای امنیت ملل متحد که به تاریخ ۲۹ دسامبر ۲۰۲۳ به تصویب رسید، قدم مثبتی در راستای تلاش‌ها به خاطر تامین ثبات در افغانستان شمرده می‌شود، به شرط آن که نقشه راهی که در آن پیش بینی گردیده عملی شود.

تصویب این قطعنامه نشان داد که جامعه جهانی با وجود سپری شدن تقریباً دو سال و نیم حاکمیت گروه طالبان، در مورد وضع ناهنجار افغانستان بی تفاوت نیست و در شرایطی که طالبان بر سیاست‌های ضد بشری خود تاکید می‌کنند، جامعه جهانی حاضر نیست مناسبات رسمی را با آن گروه به سطوح بالاتر ارتقا دهد. جهان خواستار رعایت حقوق بشر، تشکیل حکومت فراگیر و تطبیق میثاق‌های بین‌المللی در افغانستان می‌باشد، زیرا افغانستان به اکثریت آن میثاق‌ها قبلاً الحاق نموده است. میثاق‌های مذکور به برابری حقوق زن و مرد، حق تحصیل، احترام به حیثیت انسان، حق طفل، رعایت حقوق بشر در برابر همه شهروندان کشور حکم می‌کنند.

این قطعنامه بر وفق پیشنهادهای فریدون سینیرلی‌اوغلو، فرستاده سرمنشی ملل متحد ترتیب گردیده بود. پیشنهادات مذکور بعد از مشورت با بعضی از چهره‌های سیاسی و فعالان مدنی کشورهای منطقه و فرامنطقه به شورای امنیت سپرده شده و به اساس آن، قطعنامه‌ای با ۱۳ رای موافق و ۲ رای ممتنع، یعنی به اجماع آرا یا آنچه به انگلیسی به آن consensus می‌گویند، بدون هیچ مخالفتی به تصویب رسید.

به اساس این قطعنامه، سرمنشی ملل متحد، باید نماینده خاص جدید تعیین نماید و در این زمینه شورای امنیت با چهره‌های سیاسی، فعالان مدنی و زنان افغان و نیز نمایندگان طالبان و کشورهای منطقه و جهان مشوره می‌کند. نماینده جدید وظیفه دارد تا در زمینه تطبیق سفارش هماهنگ کننده

خاص (فریدون سینیرلی اوغلو) سعی کند، و آن ها را در عمل پیاده کند. سفارش های متذکره عمدتاً موارد ذیل را در بر می گیرد:

۱- رعایت میثاق های مهمی که افغانستان به آن ها تعهد کرده است، از جمله رفتار یکسان با همه اتباع بدون نظر داشت جنسیت، قومیت، مذهب یا عقاید سیاسی. تاکید بر برخورداری زنان و دختران از حقوق برابر با مردان برای تحصیل، شغل و مشارکت آنان در حکومت داری و سایر عرصه های زندگی. تطبیق این میثاق ها توسط طالبان باید با برداشتن محدودیت بر حقوق تحصیل، کار، آزادی و رفت و آمد زنان و دختران عملی گردد.

۲- ضرورت زمینه سازی به گفتگوی ملی افغان ها که منعکس کننده دیدگاه های متفاوت و مشارکت همه افغان ها باشد و منجر به ایجاد حکومت فراگیر گردد. همچنان به ایجاد قانون اساسی که حقوق همه شهروندان در آن در نظر گرفته شود، تاکید به عمل آمده است.

دیده می شود که این قطعنامه پیام واضح به طالبان فرستاده و خاطر نشان کرده است که طرز حکومت داری فعلی آن گروه در افغانستان برای جامعه جهانی پذیرفتنی نیست و استبداد طالبان در برابر مردم افغانستان، به خصوص زنان مغایر موازین حقوق بین الملل و حقوق بشر بوده، و دوام این طرز حکومت داری، طالبان را از رسمیت بین المللی و مشروعیت داخلی دورتر می سازد.

نماینده امریکا در جلسه شورای امنیت با لحن تند اظهار داشت که کشورش در مورد فرمان های استبدادی طالبان در برابر زنان و دختران و اجتناب آن ها از تشکیل حکومت فراگیر شدیداً نگران است و این امر صدمه جبران ناپذیر بر مردم افغانستان وارد ساخته و آنان را از ادغام به جامعه جهانی دورتر می کند.

خانم لانا زکی نسیبه، سفیر و نماینده فلسطینی الاصل امارات متحده عربی در شورای امنیت که در همکاری با نماینده جاپان مسوولیت دوسیه افغانستان را در شورای امنیت داشت، بعد از تصویب قطعنامه اظهار داشت که اعضای شورای امنیت در مورد قضیه افغانستان متحد بوده و در طول دو سال متحدانه عمل کرده است. به گفته او، این دستاورد خیلی مهم است. او اضافه کرد که تمام افغان ها با تعدد قومی و مذهبی در افغانستان و خارج از کشور خواهان یک افغانستان در صلح با خود و منطقه و جهان می باشند، و ما اطمینان می دهیم که ما هم آن چنان افغانستانی را می خواهیم.

سفیر امارت در ادامه صحبت خود اظهار داشت که متأسفانه در بیش از دو سال حاکمیت طالبان، استراتژی منسجم و واضحی در مورد افغانستان و چگونگی برخورد با تراژدی این کشور در سازمان ملل وجود نداشته است، و فعلاً که این امر مهیا شده است، باید از این فرصت استفاده صورت

گیرد. قابل یادآوری است که بعد از تصویب قطعنامه مذکور، دوره دو سال عضویت امارات متحده عربی و ماموریت خانم لانا زکی نسبیبه در شورای امنیت پایان یافت و فعلاً جاپان مسوولیت دوسیه افغانستان را بر دوش دارد.

همچنان به تاریخ ۱۲ ماه جاری جنوری، در کنگره ایالات متحده امریکا در مورد افغانستان صحبت شد، و آقای تام ویست و رینا امیری در جلسه ای که در کمیته روابط خارجی کنگرس دایر شده بود، احضار گردیده بودند. براین مست، نماینده جمهوری خواه کنگرس گفت که افغانستان تحت حکومت طالبان یک زخم باز و غیرقابل التیام می باشد. به گفته او، اقدامات طالبان در جهت مخالف آنچه امریکا به خاطر آن جنگیده و قربانی داده است، جریان دارد. مایکل مک کال (جمهوری خواه)، رییس کمیته مذکور اظهار داشت که همه دستاورد های بیست ساله در افغانستان در حال نابودی است و طالبان هیچ برنامه برای سیدگی به نیازهای مردم ندارد، و این امر باعث شده که وضعیت فاجعه بار شود. به گفته او، افغانستان زیر سلطه طالبان پناه گاه گروه های تروریستی از جمله القاعده شده است، و تجهیزات میلیارد دلاری که امریکا آن جا گذاشته فعلاً توسط طالبان به گروه های تروریستی فروخته می شود. طالبان بیش از همیشه از پول اتباع امریکا بهره مند می شوند، از پول ان جی اوها می دزدند تا اداره شان را مستحکم تر کنند، و همچنان ان جی اوهای دروغین تاسیس می کنند تا کمک دریافت کنند.

خانم رینا امیری در این جلسه اظهار داشت، از زمانی که نماینده خاص در امور زنان از طرف وزارت خارجه امریکا در ماه جنوری ۲۰۲۲ تعیین شد، تا کنون وضع حقوق بشر در افغانستان بسیار بدتر شده است. به گفته او، مخصوصاً در برابر اقلیت های قومی خصوصاً هزاره ها خشونت و ظلم صورت می گیرد، آزادی مطبوعات از بین رفته، محدودیت ها در برابر زنان به اوج رسیده طوری که به نظر می رسد طالبان می خواهند آنان را از جامعه حذف کنند. او همچنان اضافه نمود که رعایت حقوق بشر و حقوق زنان پالیسی ایالات متحده در برابر طالبان می باشد.

در آن جلسه از تام ویست زیاد انتقاد شد. از طرز پیشبرد وظیفه اش به حیث نماینده خاص امریکا در امور افغانستان مخصوصاً از انتخاب شاه محمد محرابی به حیث یکی از مسوولان صندوق امانی ایجاد شده برای بخشی از پول مسدود شده افغانستان انتقاد صورت گرفت. می دانیم که ۳/۵ میلیارد دالر از پول مسدود شده بانک مرکزی افغانستان به صندوق امانی در سوئیس منتقل شده است و چهار نفر مسوولیت اداره آن را دارند که از دو نفر افغان، یکی شاه محمد محرابی است. او در عین حال عضو هیات رهبری بانک مرکزی افغانستان زیر اداره طالبان است. این بدان معناست که نامبرده

شخص مستقل نیست، بلکه تحت کنترل طالبان می باشد. او یکی از مسوولان مصرف پول متذکره بوده و نقش عمده در این زمینه دارد.

به نظر می رسد مقامات ایالات متحده از اقدامات ضد بشری طالبان به ستوه آمده اند. جمهوری خواهان از طرز خروج نیروهای بین المللی از افغانستان و سیاست اداره فعلی ایالات متحده در برابر افغانستان ناراضی بوده و آماده همکاری با مخالفان طالبانند. دموکرات ها به شمول اعضای اداره رییس جمهور بایدن نیز از اقدامات طالبان مایوس شده و به طور واضح وانمود کرده اند که با این طرز رفتار، رژیم طالبان را به رسمیت نخواهند شناخت.

در نتیجه دیده می شود که در سطح جهان وحدت نسبی در برابر سیاست های ضد بشری طالبان به وجود آمده است. قطعنامه اخیر شورای امنیت نمایان گر این همسویی قدرت های جهانی است. موقف کشورهای دیگر نیز در برابر طالبان انتقادی بوده است. اظهارات نمایندگان ایالات متحده، انگلستان، فرانسه و تعدادی از کشورهای دارای نفوذ بین المللی و منطقه ای واضح می سازد که دوران مدارا با طالبان به پایانش نزدیک می شود. این فرصت مناسب برای اتحاد افغان ها در داخل و خارج است تا از حمایت روبه رشد بین المللی از تشکیل حکومت قانونی و پایان استبداد طالبان بهره بگیرند و کشور را از این منجلاب نجات دهند.

پایان